

46. Частно-то число, умножено на дѣлителя трѣбва да произведе число, равно на дѣлимо-то. Напримѣръ: да умножимъ частно-то на дѣлителя отъ горѣказанъ-тъ задавакъ, щемъ получимъ пакъ същѣ-то нейно дѣлимо число; така $20 : 4 = 5 \times 4 = 20$. Спорядъ това частно-то число има двоякъ смисълъ:

1) Можемъ да си прѣдставляваме, че *частно число 5 е частъ отъ дѣлимо-шо*, въ кое-то тя се съдържа четири пѣти; тя е четири пѣти по-малка отъ 20, или съставлява четвъртъ частъ отъ него. Спорядъ това се казва, че да раздѣлимъ дадено число на 3, 5, 10, . . . или на друго цѣло число, ще рече да го умалимъ 3, 5 10, . . . пѣти или да найдемъ неговъ-тъ третъ частъ, или пѣтъ частъ, или десѣтъ

2) Може такожде да рѣчемъ, че дѣлимо-то 20 е произлѣзло отъ дѣлителя 4, а *частно-шо показва, колко пѣти дѣлитель-тъ се съдържа въ дѣлимо-шо, както не-зова частъ*. А отъ това слѣдува, че, при дѣленіе цѣло число на друго цѣло, частно-то може се найде, ако извадимъ дѣлителя изъ дѣлимо-то толкова пѣти, колко-то бѣде възможно, както се показа при рѣшеніе прѣдидуъж-тъ задавакъ. Тамъ 4 се изваждахъ изъ 20 пѣтъ пѣти, слѣдователно число 5 е исконо-то частно.

ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ДѢЛЕНІЕ.

47. Въ дѣленіе бывать три главны случаи: I.) дѣленіе еднозначно или двоезначно на число еднозначно, II.) дѣленіе многозначно число на еднозначно и III.) дѣленіе многозначно число на многозначно.

I. За да раздѣлимъ еднозначно или двоезначно число на число еднозначно, на кое-то цифра-ша е по-голъма отъ цифръ-тъ отъ десятици-ты на прѣво-шо, трѣбва добръ да знаемъ на память таблицъ-тъ за умноженіе и да си докарваме на умъ, на какво число трѣбва да се умножи дѣлитель-тъ за да се получи дѣлимо-то: това число ще и да бѣде